

KRONIKA

PROFESOR DR. JOZEF MARKOV OSEMDESIATROČNÝ

Jubilant sa dožíva v plnej duševnej sviežosti svojej osemdesiatky v Bratislave, kde prežil polovicu svojho života. Svojím pedagogickým a bádateľským pôsobením na tunajšej Právnickej fakulte sa zaradil medzi budovateľov dejín štátu a práva na Slovensku od čias prvých rokov samostatného Československa. Rodom pochádza zo Lvova, kde sa narodil 25. októbra 1890. Právnické štúdiá ho viedli na univerzity vo Viedni, Lvove, Rostove nad Donom, Prahe a Belehrade. Jeho učiteľmi boli vtedajší najpoprednejší slovanskí historikovia práva (F.F. Zigel, Kadlec, Vernackij, Kizeveter, Maklecov, Stanojevič). Habilitoval sa roku 1926 v Prahe pre obor dejín slovanských práv. Od r. 1931 začal pôsobiť v Bratislave ako zmlúvný a potom (od r. 1937) ako menovaný profesor. Jeho celá ďalšia životná púť ho pripútala na toto mesto. R. 1939 ho síce vymenovali do Prahy, ale jeho odchod zmarili vojnové udalosti, v priebehu ktorých tiež bol nútený dočasne prerušiť svoju činnosť na univerzite. Po roku 1945 sa však vrátil a v študijnom roku 1948/49 bol dekanom a v nasledujúcom študijnom roku prodekanom právnickej fakulty. R. 1950 ho preložili do dôchodku.

Jádro jeho vedeckého životného diela tvoria významné publikácie z oblasti dejín českého procesného práva. V knižnej forme uverejnil najskôr tieto: Přípravné řízení procesní v českém právu zemském 13. - 17. stol. (Bratislava 1930), Řečník a poručník, Kapitola z dějin českého soudního řízení (Bratislava 1937). Vo forme článkov vyšli z tejto oblasti jeho bádania ďalšie štúdie, a to: Spor pánů a rytířů o sedání v lavicích (Sborník prací k dějinám práva čs. žáků prof. Kaprasy, Praha 1930), Venditio debitoris - k otázce statut Konráda Oty (časopis Bratislava 8, 1934), České žalobní formuláře a reformy Přemysla II. a Karla IV. (časopis Bratislava 10, 1936), z oblasti trestného práva: K dějinám českého trestního práva (časopis Bratislava 7, 1933), napokon všeobecne zamerané štúdie: Příspěvky ke kritice textu a výkladu Rožmberské knihy (Sborník věd právních a státních 30, 1930), Poznámky k historickým výkladům Viktorína Kornela z Všehrd o právu 14. stol. (Sborník věd právních a státních 30, 1930). K dejinám českého zemského práva 13. a 14. storočia (Jurídica slovacca 1, 1948). Výsledky jeho štúdií z dejín českého procesného práva našli uznanie aj na medzinárodnom fóru, keď r. 1966 vyšla v časopise Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechts-

geschichte, Germ. Abt. 83 jeho rozsiahla štúdia: Das landrechtliche Verfahren in Böhmen und Mähren bis zum 17. Jahrhundert. Napokon vydala r.1967 ČSAV knižne jeho: Kapitoly z dějin českého zemského soudního řízení 12. - 17.stol. Z čias, keď mal nastúpiť ako profesor v Prahe pochádza štúdia: Svědčení púhonu a kontumační rozsudek (Miscellanea historico-juridica, Praha 1941) a z čias po jeho odchode do dôchodku štúdia: Procesní právo v díle Všehrdově (Právněhistorické studie 7, 1961).

V oblasti dejín štátu a práva na Slovensku sa zameriaval hlavne na mestské právo. Výsledok toho tvoria tieto publikácie: K dějinám zák. čl.13:1608 a.cor. v Banské Bystrici 1609-1614 (Laštovkova pocta, Bratislava 1936), k dějinám zák.čl.13:1608 a.cor. v Banské Bystrici 1646-1700 (Milotova pocta, Bratislava 1937), Náboženské a národnostné zápasy v Banskej Bystrici v 17. - 19.storočí (Historický sborník 5, 1947). Súborné vydanie týchto štúdií v knižnej forme pripravuje Slovenská akadémia vied pod názvom: Odraz politických zápasov v obecnej správe Banskej Bystrice v 16. - 19.storočí.

Niekoľko štúdií venoval právnym a sociálnym dejinám Zakarpatskej Ukrajiny, a to: Materialy dľa sociaľnoji istoriji Podkarpatskoj Rusi v 18.veke (Karpatorusski sbornik, Užgorod 1930), K dějinám obyčejového práva na Podkarpatské Rusi (časopis Bratislava 6, 1932), Materialy po istoriji ruskoj gosudarstvennosti i kuľtury (Russkaja mysl, kn.9-12). V spolupráci s prof.Peškom uverejnil: Příspěvek k ústavním dějinám Podkarpatské Rusi (časopis Bratislava 4, 1930), K ústavním dějinám Podkarpatské Rusi (časopis Bratislava 5, 1931).

Zaoberal sa aj právnymi dejinami a právom balkánskych Slovanov. Z toho vyplynuli tieto štúdie: Litterae keneziales (Sbornik v česť na prof.Miletič, Sofia 1933), Statut goroda Kotora (Zapiski Russkogo Naučnogo Instituta I., Beograd 1930), Nová jugoslávská ústava (Všehrd 13, 1931), Ústava Federatívnej ľudovej republiky Juhoslávie (Verejné právo 1946).

Po odchode do dôchodku uverejnil väčší počet štúdií z odboru národopisu zo Slovenska, ale aj zo Zakarpatskej Ukrajiny. Všimol si však aj v tejto súvislosti právnohistorické zretele (Z právneho zvykoslovia Liptova, časopis Slovenský národopis 1956). Záujem o odbor národopisu bol podmienený jeho vzťahom k životu nášho ľudu a ku krásam slovenskej prírody. Patrí medzi nadšených obdivovateľov prírodných krás najmä Nizkých Tatier, ktoré prešiel krížom krážom cez dlhé roky, kedy pestoval turistiku.

Celoživotné dielo prof.Markova je vysoko hodnotným prínosom k historiografii štátu a práva v Československu. K tomuto výsledku bádateľskej práce mu prichodí srdečne blahoželať a popriať dobré zdravie, aj ďalšie úspešné výsledky bádania.

Karpat